

V FOKUSU

Golobova Svoboda – reinkarnacija fašizma?

Po famozni poroki in misiji »prvega para« na Brezjah se je v soboto, 20. septembra, v Kopru »zgodil« še kongres Gibanja Svoboda, ki je pravzaprav le potrdil to, kar je že odločila globoka država, da Robert Golob ostane na čelu stranke kot adut za volilno tekmo.

Diktatorja **Adolf Hitler** in **Benito Mussolini** se v začetku nista zdela tako nevarna. Takrat sta bila predvsem populista.

Gašper Blažič | Umetna inteligenca, Arhiv Demokracije, Polona Avanzo, Wikimedia; STA/Jure Makovec, Daniel Novaković

Kot je znano, je Roberta Goloba kot edinega kandidata podprlo 326 navzočih članov stranke, pet jih je bilo proti. A ta kongres, ki je bil še eden v vrsti piarovskih dogodkov za ustvarjanje navidezne resničnosti s »cesarjevimi novimi oblačili« – in v posmeh vsemu, kar ima zveze z demokracijo, pospremili pa so ga s pesmijo »Bella Ciao« – je minil v senci dogodkov vsega tega, kar se je zgodilo pred njim. Dan pred kongresom je namreč državnozborska komisija za peticije, človekove pravice in enake možnosti zavrnila sklepe glede financiranja zdravljenja otrok in mladostnikov z redkimi boleznimi.

Opozicijski poslanci so zagovarjali ustanovitev posebnega finančnega sklada, koalicijski pa so se izgovarjali, da mehanizmi že obstajajo, a se ne uporabljajo v zadostni meri. Povedano drugače: po Golobovem »svaljkanju« na Brezjah zaradi otrok z rakom so njegovi poslanci demolirali zdravljenje otrok z redkimi boleznimi.

Golob se skuša promovirati kot antifašist, a dejansko posnema fašiste.

nimi. Ogorčenje je veliko, predvsem v Društvu Viljem Julijan, ki je le malo pred tem napovedalo protestni shod pred državnim zborom ravno zaradi ignorance oblasti.

Zaščita lika in dela Roberta Goloba

Toda tisto, kar še bolj bode v oči, je »zaščita lika in dela Roberta Goloba«, če uporabimo parafrazirano obliko sistema, ki je ščitil podobo diktatorja Josipa Broza Tita. Kot je znano, Gibanje Svoboda napoveduje sodni pregon vsaj treh oseb, ki naj bi bile posegle v premierjevo dobro ime z žaljivimi zapisi na družbenih omrežjih. Toda dejansko se je plaz tožb sprožil že ob naslovnici Demokracije, na kateri so se glavne tri dame iz poslanske skupine Svobode (Urška Klakočar Zupančič, Lena Grgurevič in Tamara Vonta), oblečene v militaristično kolekcijo znamke Hugo Boss, ki so jo uporabljali vodilni nemški vojaški kadri v času Tretjega rajha. Že odzivi na naslovnico so pokazali, da je očitno vladajoča elita zelo občutljiva na vsako primerjavo njene ravnanja s fašizmom in z nacizmom. Zanimivo, komunistična ikonografija jih sploh ne prizadene, ker se sami smatrajo za »ponosne naslednike« komunistov in nimajo komunizma za zlo. Ko pa gre za fašizem in nacizem, se čutijo neverjetno prizadete.

Zgodba z naslovnico Demokracije torej dobiva nadaljevanje. Čeprav je bilo na družbenih omrežjih doslej zapisanih že kup zelo kritičnih in tudi objektivno veliko bolj žaljivih zapisov na račun Roberta Goloba in njegove vlade, so se tožniki fokusirali le na določene, in sicer tiste, ki omenjajo primerjavo Goloba, njegove stranke in njegove vlade z razvpitimi zločinci, kot sta denimo Adolf Hitler in Benito Mussolini. Pri tem gre za zapise tistih, ki imajo neko družbeno vlogo, denimo da gre za poslance opozicije ali pa za podjetnika, ki je finančno neodvisen od vladajoče elite.

Koga vse tožijo?

Poglejmo. Tožbo zoper poslanca SDS Žana Mahničja je Golob vložil zaradi julijskega zapisa na družbenem omrežju X, v katerem je Mahnič Gibanje Svoboda označil za totalitarne stranko s fašističnimi metodami in napovedal, da bo proti Svobodi in »njenemu Ducetu« vložil kazensko

ovadbo. Oster Mahničev zapis je sledil takratni odločitvi Gibanja Svoboda, da Mahničja naznani tožilstvu zaradi poziva k včlanitvi v strelska društva, saj da bi na ta način državljani lahko doma legalno imeli orožje. Mahnič pa je včeraj ponovil očitek ter Golobu in Svobodi očital utišanje opozicije, kar je »metoda,

Kongres Svobode je potrdil **Goloba** za »mesijo« tudi na prihajajočih volitvah. Vse je bilo vnaprej zrežirano.

kakršne so se posluževali Duce in njegovi fašisti«. »Bolj ko gre njihova oblast proti koncu, bolj so jim svobodnjaki podobni,« je dodal. Ob tem je navedel, da je bilo doslej zaradi političnega delovanja proti njemu vloženih šest ovadb, v vseh primerih pa je zmagal.

Tožbo so napovedali tudi zoper poslanca SDS Zvoneta Černača. Golob ga bo menda tožil zaradi prejšnjega teden zapisane obtožbe o zlorabi otrok, zbolelih za rakom, za politično propagando in zaradi vzporednic s Hitlerjem. »Gre samo za preusmerjanje pozornosti od katastrofalnega vladanja,« je ocenil v današnjem zapisu na omrežju X. V enem od zapisov pa je še ocenil, da če je bil namen predsednika vlade ob obisku posvetitve kapelice otrokom z rakom na Brezjah iskren, tega ne bi piarovsko izpostavljaj, pač pa bi zvišal sredstva za hudo bolne otroke. Priznal je, da je bil njegov hipni odziv »pregrob.« Žalosti pa, da se je Golob sam prepoznal v njem,« je dodal.

Že prejšnji mesec so napovedali tudi tožbo proti podjetniku Alešu Štrancarju, in sicer zaradi zapisa, v katerem je Goloba primerjal z Mussolinijem, pri tem pa spomnil, da so fašista Mussolinija leta 1945 obesili. V zadnjih dneh je Štrancar o tem nanizal več odzivov na družbenem omrežju X, v katerih je med drugim Goloba znova označil za fašista. Hkrati se je zahvalil za reklamo, ki je po njegovih navedbah »zdaleč najbolj učinkovita«, pa tudi brezplačna.

Čiščenje »janšistov«

Povsem očitno pa je, da napovedane tožbe, vključno s tistimi, ki so jih napovedali zaradi naslovnice Demokracije, kažejo na to, da so primerjave z nacisti in s fašisti očitno zadeli bistvo in nastavili ogledalo sedanjosti oblasti kliki. Takšne primerjave so namreč za vladajočo šibko točko, lahko bi rekli Ahilova peta njihove (ne)demokratičnosti. Ob vsaki takšni primerjavi

Očitno bodo za volitve leta 2026 spet poizkusili z antifašizmom

Edvard Kadič, politični komentator: »Slovenski volivec je zgodovinsko pogojen v razmerje partizan/fašist oz. komunizem-dobro / kapitalizem-slabo. To je Gibanje Svoboda že izkoristilo za volitve

leta 2022 s komunistično retoriko o boju proti fašizmu (oz. janšizmu). Tožbe proti Štrancarju itd. so otvoritveno dejanje predvolilne kampanje za volitve v DZ leta 2026, kjer bosta Golob in Gibanje Svoboda očitno poskušala še naprej pluti na pojmi, kot sta boj za pravice zatiranih, antifašizem ipd. To npr. potrjuje tudi uporaba pesmi Bella Ciao ob Golobovem prihodu na prirozišče prvega kongresa stranke pred nekaj dnevi.«

Mnogi prijem Gibanja Svoboda spominjajo na taktiko Benita Mussolinija v zgodnji fazi.

se vznemirijo in reagirajo z represijo, s čimer pravzaprav potrdijo to, kar so zapisali tisti, ki jih tožijo. Lahko bi rekli, da sedanja vlada hodi po stopinjah nacistov in fašistov, le ubija še ne tako kot oni. V zgodnji fazi namreč Mussolini in Hitler še nista bila brutalna diktatorja, saj sta se na oblast vzpenjala postopoma in s pomočjo demokratičnih instrumentov, vendar prek propagande in prevar.

Kot je znano, so si totalitarne oblasti v Italiji in Nemčiji pred drugo svetovno vojno sistematično podredile neodvisne institucije (sodišča, medije, civilno družbo), velikokrat s pomočjo propagandnih in pravnih manevrov. Če pogledamo, kako sedanja koalicija ob asistenci predsednice republike Nataše Pirc Musar nastavlja politično okužene ustavne sodnike in kako si je sedanja koalicija podredila RTV Slovenija (pri tem uporabljajo evfemizem »depolitizacija«), potem lahko opazimo številne podobnosti. Tudi pri retoriki, ko gre za omenjanje »čiščenja janšistov« ter toleranco organov pregona do groženj v stilu »smrt janšizmu« in podobno. Tudi nacistične in fašistične oblasti so uporabljale tovrstno polarizirajočo retoriko, ki je družbo delila na »naše« in »ne naše«, pogosto z demonizacijo nasprotnikov. Da seveda ne omenjamo prevzema

- ▶ drugih družbenih podsistemov – od sodstva, policije, vojske, šolstva, univerz itd.

Zgodnji fašizem je bil razmeroma pragmatičen

Ob tem velja spomniti tudi na pomembna zgodovinska dejstva. V zgodnji fazi fašizem še ni bil povsem totalitar, pač pa bolj pragmatičen. Demokratične institucije (parlament, svoboda tiska) so takrat, po letu 1922, še delovale, čeprav pod pritiskom. Šele po letu 1925 (zlasti po zakonu o izrednih pooblastilih) je fašizem postal odkrito diktatorski. Zgodnji fašizem je bil tako predvsem populistično, nacionalistično gibanje, ki je izkoriščalo družbeno nezadovoljstvo, poudarjalo močno voditeljstvo in zavračalo liberalno demokracijo, hkrati pa se opiralo na propagando in ulično mobilizacijo. Seveda je treba upoštevati tudi specifičnost italijanske družbe in zgodovine, kjer je bilo še vedno veliko naslanjanja na veličino nekdanjega Rimskega cesarstva. Zato so fašisti pogosto kopirali tudi simbole nekdanjega Rimskega imperija. V imenu poenotenja so zatirali identiteto drugih narodnostnih manjšin, zato je po zloglasni rapalski pogodbi, s katero je Italija uradno priključila Primorsko, Mussolinijeva oblast začela z množičnim zatiranjem slovenstva v tem delu države. Leta 1941 so priključili še t. i. Ljubljansko pokrajino, slovenski del jugoslovanskega okupiranega ozemlja, vendar so tam prav tako postopoma stopnjevali represijo. Dovoljevali so sicer rabo slovenskega jezika, vendar pa so izvajali ostro cenzuro in vojaško represijo.

Na podoben način je bil tudi zgodnji nacizem v Nemčiji še dokaj zadržan, vendar je že poudarjal populizem, karizmatičnega voditelja z mesijansko vlogo ter že tedaj z močno antisemitsko usmerjenostjo. Če pogledamo politiko sedanje vlade, je njen zakon o zastrupljanju bolnikov ideološko zelo blizu temu, kar je počel Adolf Hitler. Prav tako lahko to rečemo tudi za protiizraelsko usmeritev sedanje vlade.

Aleš Štrancar, Zvone Černač in Žan Mahnič so zaradi »neprimernih primerjav« na zatožni klopi.

**Sodni
pregon
tistih, ki
nastavljajo
ogledalo
oblasti, se
Golobu
vrača kot
bumerang.**

Naslovnica, ki je dvignila veliko prahu prav zaradi tega, ker je zadela vladajoče v občutljivo točko

Populizem v slogu Hitlerja in Mussolinija

Izpostaviti velja tudi okoliščine, v katerih so fašisti in nacisti v svojih državah prišli na oblast. To je bil čas gospodarske krize, ki je sledila prvi svetovni vojni. Kriza je tedaj prizadela tako Italijo kot Nemčijo, slednjo še bolj, ker je bila poraženka prve svetovne vojne. Če primerjamo to s slovenskimi razmerami, bi lahko rekli, da so bile gospodarske in socialne razmere leta 2022 vendarle boljše, kot so sedaj, je bila pa družba močno zaznamovana s populističnim nasprotovanjem ukrepom proti epidemiji covida-19, ki se je sicer takrat že končala. Stranka Gibanje Svoboda je izkoristila ta javnomnenjski val, dejansko je bilo njeno poimenovanje vnaprej načrtovano in podprto s strani paradržavnih svetovalcev ter tudi umazanega denarja. Cilj je bil prepričati prebivalce Slovenije, da država ni svobodna in oni tudi ne, pač pa mora to šele postati. Šlo je torej za podoben populizem kot pri Hitlerju in Mussoliniju. Oba sta tudi ves čas poudarjala vlogo tako notranjega kot zunanjega sovražnika.

Iz tega lahko ugotovimo, da zapisi Mahniča, Černača in Štrancarja pravzaprav sploh niso zgrešili bistva. Napoved sodnega pregona pa je samo stopnja več pri zatiranju svobode izražanja. To je povsem fašistično početje. Omenjeno trojico torej preganjajo zato, ker so izrekli resnico in nastavili ogledalo vladajočim ter javnosti povedali, da je cesar v resnici nag. Lahko torej potrdimo, da gre pri Golobovi stranki za reinkarnacijo fašizma. Ironija je, da se ima Golob za antifašista, dejansko pa posnema tiste, ki jih deklarativno odklanja, a hkrati posnema. [D]

Zloščeni in prazni

| Miro Petek |

dolgoletni raziskovalni novinar, urednik in nekdanji poslanec

Živimo v paradoksu: vrh slovenske politike so zasedli ljudje, ki državo peljejo v propad. Ali je to načrtovano ali ne, ali je to le posledica njihove nesposobnosti, niti ni pomembno, kajti rezultat bo enak. Gledamo politično garnituro, ki je brez vsake odgovornosti in vizije razvoja te države. Spremljamo parado aktualne politične elite, ki jim je lepa podoba in pojavljanje v medijih ter na socialnih omrežjih prioriteta in edina skrb. Patološko razkazovanje ega.

Imamo predsednika vlade, predsednico parlamenta in predsednico države, ki so politiko vzeli kot družinsko podjetje, kot štiri ali pet let trajajoči dobro plačani dopust, ko malo potujejo doma in po svetu in se razkazujejo s svojimi partnerji. Že nekaj časa spremljamo telenovelo Roberta Goloba in Tine Gaber, ki so ji nekateri mediji sicer pisali precej razuzdano preteklost, sedaj pa je postala Golobova soproga in se kar oklicala za prvo damo. Njima ni ostala dolžna predsednica parlamenta Urška Klakočar Zupančič, ki je v posteljo ujela nekega ostarelega rokerja. Nataša Pirc Musar, predsednica države z velikim bremenom moralnega bankrota, pa je vsepovsod vidna s soprogom nadvse sumljive poslovne preteklosti, ki se ob

vsem bahavem bogastvu ni odpovedal niti nadomestilu za soproga predsednice. V kvartetu štirih predsednikov je le predsednik Državnega sveta Republike Slovenije Marko Lotrič tisti, ki razume svojo funkcijo in deluje državniško, ne pa kot rumeni politični kabaret. Že bežen skok v preteklost nam pokaže, da so najvišji slovenski politiki – tisti, ki bi jim lahko glede na funkcijo rekli tudi državniki – opravljali svoje delo resno, nekateri sicer bolj, drugi manj uspešno, svoje življenjske sopotnike, če so jih imeli, so izpostavljali izjemoma, običajno na kakšni pomembni državni proslavi. Predsednika vlade Roberta Goloba pa sedaj v javnosti skorajda ne vidimo več brez Gabrove, Zuljan Klakočarjeve je

noči v parlamentu zamenjal s prvo vrsto na različnih proslavah in prireditvah. Golob in Klakočarjeva sta se z novimi partnerji odločila deliti svojo zasebno življenje z javnostjo in s tem seveda potešila radovednost ljudi, hkrati pa politiko reducirala na politični resničnostni šov, ki vnaša dodatno erozijo zaupanja v politiko in politične institucije.

Gabrova je Goloba naučila, da je politika oder, ona mu piše scenarije, skupaj na njem nastopata, oba očitno uživata v svojih vlogah, občinstvo pa nemo spremlja to bolno praznino. Treba pa je priznati: če kaj, potem Tina Gaber Golob dobro razume, da je pomemben videz in da je vsebina podrejena. Obsedeno iskanje pozornosti in vidnosti za vsako ceno jim je pomembnejša kot verodostojnost. Vstop Bora in Tine v slovensko politično krajino je v politiko vtisnil dodaten element

Spremljamo parado aktualne politične elite, ki jim je lepa podoba in pojavljanje v medijih ter na socialnih omrežjih prioriteta in edina skrb. Patološko razkazovanje ega.

zabavljaštva, v državi in medijih pa se že nekaj časa ukvarjamo z ljubezenskimi razmerji predsednika vlade in predsednice parlamenta. Zbrisali so zasebno in javno, očitno protokol v naši državi ne velja več in nima več nobene funkcije, zasebna razpuščenost je nad dostojanstvom funkcije. Lahko pa je vse skupaj tudi en sam medijski spin: trivialnosti teh treh modelov

spretno odvrtačajo ljudi od prepoznavanja resnice, namreč, da imamo opravka z nesposobnimi politiki, ki bi v resni državi lahko paradirali le med psihiatrijo in zaporom.

Vidnost je že od nekdaj prepoznana kot ključen element oblasti. Za politika je pomembnejše, da je videti uspešnejši, kot je v resnici. Podoba in vtis sta pomemben element politike. In tu nastopi bistveno vprašanje zrelosti slovenskega volilnega telesa: ali je sposobno prepoznati te finte in prevare, ki jih podkupljivi mediji in novinarji širijo med ljudstvo, ko z vsemi tehnikami slikanja upodabljajo uspešnost aktualne politične garniture?!

[D]